

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Županija Posavska
Vlada Županije Posavske

**IZVJEŠĆE O RAZVOJU S PREGLEDOM
PROVEDBE STRATEGIJE RAZVOJA ŽUPANIJE
POSAVSKE 2021.-2027. ZA 2024. GODINU**

Orašje, prosinac 2025. godina

Sadržaj

1. Uvod	3
1.1. Izvršni sažetak	3
1.2. Analiza stanja.....	8
2. Struktura i proces izrade Izvješća o razvoju Županije Posavske za 2024. godinu	9
3. Pregled provedbe Strategije razvoja Županije Posavske za 2024. godinu	12
3.1. Strateški cilj broj 1 „Poboljšati poslovno okruženje i konkurentnosti gospodarstva za održivi rast“	12
3.2. Strateški cilj broj 2 „Unaprijediti javne usluge u zdravstvu i obrazovanju i povećati opseg društvene infrastrukture na principima dobrog upravljanja“	14
3.3. Strateški cilj broj 3 „Uspostaviti prostorno-planski i okolišno prihvatljiv sustav upravljanja okolišem uz izbalansiran teritorijalni razvoj infrastrukture“	16
4. Institucionalni kapaciteti	19
5. Zaključne preporuke.....	20

1. Uvod

Strategija razvoja Županije Posavske za razdoblje 2021.-2027. godina (u daljnjem tekstu: Strategija razvoja) („Narodne novine Županije Posavske“ broj: 10/21) predstavlja temeljni strateški dokument čija je svrha definirati strateške ciljeve, planirati i usmjeravati rast i razvoj Županije Posavske. U okviru Strategije razvoja, strateški ciljevi razrađeni su kroz prioritete, mjere, detaljne planove i programe, uz jasno definiran financijski i institucionalni okvir za implementaciju, monitoring, evaluaciju i izvještavanje. Dokument je usklađen s relevantnim strategijama viših razina vlasti u Bosni i Hercegovini te s obvezama koje proizlaze iz procesa europskih integracija.

Provedba Strategije razvoja prati se kroz godišnja izvješća o razvoju, koji se izrađuju u skladu sa Zakonom o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u Federaciji BiH („Službene novine FBiH“, broj: 23/17) te Uredbom o trogodišnjem i godišnjem planiranju rada, monitoringu i izvještavanju u Federaciji BiH („Službene novine FBiH“, broj: 74/19, 2/21).

Izvješće o razvoju predstavlja implementacijski dokument čiji je osnovni cilj analiza gospodarskih, demografskih i društvenih pokazatelja, usporedba s prethodnim razdobljima te prikaz ostvarenog napretka u odnosu na ciljeve definirane Strategijom razvoja.

U okviru Izvješća za 2024. godinu prikazana je usklađenost strateških ciljeva s Programom održivog razvoja Ujedinjenih naroda, odnosno Agendom 2030¹ koja se sastoji od 17 ciljeva, 169 podciljeva i 232 indikatora koji predstavljaju globalni plan za stvaranje bolje i održive budućnosti. Okvir za implementaciju Ciljeva održivog razvoja u BiH je dokument koji je usvojen od strane Vijeća ministara BiH 2021. godine, adresira ključne izazove poput siromaštva, nejednakosti, klimatskih promjena, degradacije životne sredine, prosperiteta, mira i pravde. Podijeljen je na tri razvojna pravca unutar kojih su definirani akceleratori² i pokretači koji trebaju dovesti do promjena te podciljevi i indikatori kojima se mjeri napredak. Na kraju izvješća se nalazi pregled konkretne povezanosti između Okvira za implementaciju Ciljeva održivog razvoja i ciljeva iz Strategije razvoja.

1.2. Izvršni sažetak

Strategijom razvoja postavljena su tri strateška cilja unutar kojih su definirani prioriteti:

1. Poboljšati poslovno okruženje i konkurentnosti gospodarstva za održivi rast:

1.1. Jačanje gospodarstva uz specijalizaciju za stvaranje dodane vrijednosti i zapošljavanje.

1.2. Unaprjeđenje potpore razvoja poljoprivrede i ruralnih područja.

¹ Agenda Ujedinjenih naroda za održivi razvoj nazvana je Agenda 2030, a Bosna i Hercegovina se 2015. godine obvezala da će provesti Agendu. U središtu Agende 2030 za Bosnu i Hercegovinu se nalazi Okvir za realizaciju Ciljeva održivog razvoja koji je usvojen 2021. godine na razini države te je pokrenut proces njegovog inkorporiranja u strateške dokumente na svim razinama vlasti u BiH.

² Akceleratori predstavljaju razvojne politike ili šire intervencije koje trebaju doprinijeti ostvarenju Ciljeva održivog razvoja, a u okviru akceleratora definirani su pojedinačni pokretači kojim se rješavaju izazovi i doprinosi realizaciji željenih promjena.

- 1.3. Poboljšanje turističke ponude za održivi turizam.
2. Unaprijediti javne usluge u zdravstvu i obrazovanju i povećati opseg društvene infrastrukture na principima dobrog upravljanja:
 - 2.1. Poboljšanje uvjeta i infrastrukture za odgoj i obrazovanje.
 - 2.2. Poboljšanje demografske obnove i socijalno-zdravstvene zaštite.
 - 2.3. Smanjenje rizika od katastrofa uzrokovanih prirodnim i drugim nesrećama.
3. Uspostaviti prostorno-planski i okolišno prihvatljiv sustav upravljanja okolišem uz izbalansirani teritorijalni razvoj infrastrukture:
 - 3.1. Uspostavljanje i jačanje integralnog sustava upravljanja prostorom i zaštitom okoliša.
 - 3.2. Potpora primjeni principa zaštite okoliša i standardima održivog razvoja u upravljanju prirodnim resursima i infrastrukturi (javnoj i komunalnoj).

Navedeni prioriteti su u Strategiji razvoja razrađeni na detaljnije mjere i projekte kao i financijska sredstva koja su predviđena za provođenje istih³. Strateški ciljevi su povezani s razvojnim pravcima iz Okvira za implementaciju Ciljeva održivog razvoja u Bosni i Hercegovini, a detaljan prikaz je dat u narednoj tablici.

Tablica broj 1: Povezanost Ciljeva održivog razvoja sa strateškim ciljevima ŽP

Okvir za realizaciju Ciljeva održivog razvoja u BiH	Strategija razvoja Županije Posavske za razdoblje od 2021.-2027. godina
Razvojni pravac: Dobra uprava i upravljanje javnim sektorom	SC 1: Poboljšati poslovno okruženje i konkurentnosti gospodarstva za održivi rast SC 2: Unaprijediti javne usluge u zdravstvu i obrazovanju i povećati opseg društvene infrastrukture na principima dobrog upravljanja SC 3: Uspostaviti prostorno-planski i okolišno prihvatljiv sustav upravljanja okolišem uz izbalansirani teritorijalni razvoj infrastrukture
Razvojni pravac: Pametni rast	SC 1: Poboljšati poslovno okruženje i konkurentnosti gospodarstva za održivi rast SC 2: Unaprijediti javne usluge u zdravstvu i obrazovanju i povećati opseg društvene infrastrukture na principima dobrog upravljanja SC 3: Uspostaviti prostorno-planski i

³ U izvore financiranja nisu uračunati vanjski izvori, nego samo financijska sredstva predviđena proračunom Županije Posavske.

	okolišno prihvatljiv sustav upravljanja okolišem uz izbalansirani teritorijalni razvoj infrastrukture
Razvojni pravac: Društvo jednakih mogućnosti	SC 1: Poboljšati poslovno okruženje i konkurentnosti gospodarstva za održivi rast SC 2: Unaprijediti javne usluge u zdravstvu i obrazovanju i povećati opseg društvene infrastrukture na principima dobrog upravljanja

Na kraju ovoga izvješća se nalazi pregled konkretne povezanosti između Okvira za implementaciju Ciljeva održivog razvoja i ciljeva iz Strategije razvoja Županije Posavske.

Stupanj razvijenosti županija i jedinica lokalne samouprave iskazuje se putem indeksa razvijenosti, koji se izračunava kao ponderirani prosjek više temeljnih socio-ekonomskih pokazatelja, s ciljem mjerenja ukupnog stupnja razvijenosti županija i lokalnih zajednica.

Ovaj indeks omogućava sveobuhvatan uvid u ekonomske, demografske i obrazovne karakteristike pojedinog područja te služi kao osnova za planiranje, praćenje i evaluaciju politika regionalnog razvoja u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Za izradu indeksa razvijenosti županija i jedinica lokalne samouprave u Federaciji koriste se sljedeći indikatori:

- prihodi od poreza na dohodak po stanovniku,
- stupanj zaposlenosti,
- kretanje stanovništva,
- udio starog stanovništva u ukupnom stanovništvu i
- stupanj obrazovanja radne snage.

Indeks razvijenosti županija i jedinica lokalne samouprave izrađuje Federalni zavod za programiranje razvoja na godišnjem nivou. Prema indeksu razvijenosti Federalnog zavoda za programiranje zavoda Županija Posavska se u 2024. godini nalazi na pretposljednem, devetom mjestu s indeksom razvijenosti od 0,3 što je prikazano na grafu broj 1.

Graf broj 1: Rang razvijenosti županija od 2022.-2024. godine

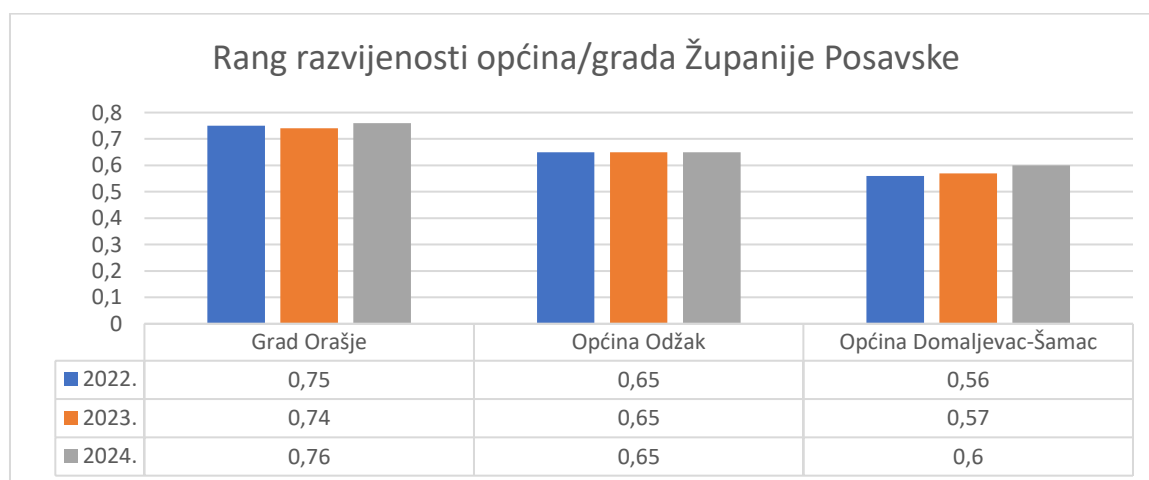

Izvor: Federalni zavod za statistiku

Županija Posavska je 2022. godine imala indeks razvijenosti 0,25 i nalazila se na posljednjem desetom mjestu na kojemu je ostala i 2023. godine s indeksom razvijenosti od 0,27. U 2024. godini napredovala je za jedno mjesto te je zauzela pretposljednje deveto mjesto s indeksom razvijenosti 0,3. Najrazvijeniji je Kanton Sarajevo sa indeksom razvijenosti 2,02.

Kada su u pitanju jedinice lokalne samouprave, Grad Orašje je svrstan u III. srednje razvijenu skupinu po razvijenosti općina/gradova, zatim Općina Odžak koja je svrstana u IV. nerazvijenu skupinu te Općina Domaljevac-Šamac koja je svrstana u V. skupinu u kojoj se nalaze izrazito nerazvijene općine/gradovi. U narednom grafu je prikazan rang razvijenosti grada/općina s pripadajućim indeksima razvijenosti za razdoblje od 2022.-2024. godine.

Graf broj 2: Rang razvijenosti grada/općina u Županiji Posavskoj od 2022.-2024. godine

Izvor: Federalni zavod za programiranje razvoja

Grad Orašje predstavlja najrazvijeniji dio Županije Posavske, s indeksom razvijenosti od 0,76 u 2024. godini, što je porast u odnosu na 0,74 iz 2023. godine te 0,75 iz 2022. godine. Grad Orašje je prema Federalnom zavodu za programiranje razvoja u 2024. godini ostvario najveći napredak u razvijenosti općina/gradova u FBiH te je napredovao za sedam mjesta i sada se nalazi na 45. mjestu od ukupno 79 mjesta.⁴ Općina Odžak je u 2024. godini imala 0,65 indeks razvijenosti što je isti iznos kao i u 2023. godini. Općina Domaljevac-Šamac je najnerazvijeniji dio Županije Posavske s indeksom razvijenosti u 2024. godini od 0,6 što predstavlja porast u odnosu na 2023. godinu kada je indeks razvijenosti iznosio 0,57.

U tablici broj 2 su prikazani osnovni indikatori razvoja Županije Posavske prema podacima Federalnog zavoda za programiranje razvoja koji se odnose na razdoblje od 2022.-2024. godine.

Tablica broj 2: Osnovni indikatori razvoja ŽP za razdoblje od 2022.-2024. godine

Osnovni indikatori razvoja	Indikator	2022.	2023.	2024.
Stanovništvo	broj	40.018	39.629	39.313
Zaposlenih stanovnika	broj	6.459	6.533	6.679
Nezaposlenih stanovnika	broj	3.891	3.806	3.583
Broj umirovljenika	broj	4.088	4.169	4.419
Prosječna neto plaća	iznos u KM	1.025	1.153	1.258
Prosječna neto mirovina	iznos u KM	498	600	649
Porez na dohodak P/C	iznos u KM	150	175	211
Izvoz	iznos u KM	158,2 mil.	177,3 mil.	192 mil.
Uvoz	iznos u KM	512,2 mil.	496,6 mil.	479 mil.
Broj gospodarskih društava	broj	1.604	1.597	1.574
Broj obrta	broj	542	548	552
Broj učenika osnovnih škola	broj	1.575	1.483	1.442
Broj učenika srednjih škola	broj	805	759	732

Izvor: Federalni zavod za programiranje razvoja

Na temelju podataka za promatrano razdoblje uočava se kontinuirani pad broja stanovnika, nezaposlenih osoba te učenika u osnovnim i srednjim školama. Ukupan broj stanovnika Županije Posavske na kraju 2024. godine iznosio je 39.313, što predstavlja smanjenje od 0,79% u odnosu na 2023. godinu. Broj nezaposlenih osoba u 2024. godini iznosio je 3.583, što je 5,8% manje nego u prethodnoj godini. U osnovnim školama evidentirano je 1.442 učenika, dok je u srednjim školama upisano 732 učenika.

Nadalje, analizirani pokazatelji upućuju na kontinuirani rast broja zaposlenih osoba i umirovljenika, kao i na povećanje prosječne neto plaće i mirovine. Ukupan broj umirovljenih osoba u 2024. godini iznosio je 4.419 umirovljenika. Prema posljednjim podacima na kraju 2024. godine prosječna neto plaća iznosila je 1.258 KM što predstavlja porast od 9% u odnosu na 2023. godinu, dok je prosječna neto mirovina iznosila 649 KM odnosno povećanje od 8%

⁴ Razvijenosti Grada Orašje je najviše doprinio rast indikatora prihoda od poreza na dohodak. U odnosu na 2023. godinu, u 2024. godini ovaj indikator je rastao s 0,56 na 0,60. Promatrajući postotne vrijednosti u 2024. godini u Gradu Orašju je prikupljeno 27% više poreza na dohodak nego u 2023. godini.

u odnosu na prethodnu godinu. Porez na dohodak po glavi stanovnika u 2024. godini iznosio je 211 KM, što je 20% više nego u 2023. godini. Izvoz je zabilježio rast te je na kraju 2024. godine dosegnuo vrijednost od 192 milijuna KM, dok je uvoz smanjen za 3,5% u odnosu na prethodnu godinu. Broj obrta bilježi blagi porast, dok je ukupan broj gospodarskih društava u 2024. godini manji za 23 u odnosu na 2023. godinu.

Na temelju prikazanih pokazatelja može se zaključiti da većina planiranih i realiziranih projekata ima pozitivan učinak na gospodarski i društveni razvoj Županije Posavske. Povećanje broja zaposlenih osoba rezultiralo je smanjenjem nezaposlenosti, dok su porez na dohodak po glavi stanovnika i izvoz dobara i usluga u porastu. Provedene mjere potiču obrtnike na otvaranje novih obrta, što je dovelo do blagog rasta njihovog broja. Prosječna neto plaća i mirovina također bilježe rast. Međutim, demografski trendovi ostaju izazovni, budući da se broj stanovnika i broj učenika u osnovnim i srednjim školama kontinuirano smanjuje, što zahtijeva posebnu pažnju u narednom razdoblju.

Službeni podaci Federalnog zavoda za programiranje razvoja u određenoj mjeri se razlikuju od podataka Ministarstva gospodarstva, rada i prostornog uređenja Županije Posavske te su iz toga razloga u tablici broj 3 prikazani određeni pokazatelji navedenog ministarstva.

Tablica broj 3: Indikatori gospodarskog razvoja prema Ministarstvu gospodarstva, rada i prostornog uređenja Županije Posavske

Indikatori razvoja	Indikator	2022.	2023.	2024.
Investicije u nova stalna sredstva po javnim pozivima	iznos u KM	9.936.143	14.782.272	15.073.509
Broj gospodarskih društava	broj	345	337	337
Broj obrta	broj	448	461	506

Izvor: Ministarstvo gospodarstva, rada i prostornog uređenja Županije Posavske

Prema podacima iz tablice broj 3, investicije u nova stalna sredstva po javnim pozivima u 2024. godini iznosile su 15.073.509 KM, što predstavlja povećanje u odnosu na prethodnu godinu kada su iznosile 14.782.272 KM. Ukupan broj gospodarskih društava u 2024. godini iznosio je 337, što je isti broj kao u 2023. godini, dok je broj obrta porastao za 9,7%, te je na kraju 2024. godine evidentirano ukupno 506 obrta na području Županije Posavske.

1.2. Analiza stanja

Prilikom izrade Izvješća o razvoju uočeni su problemi nedostatka kvalitetnih indikatora i ograničene dostupnosti podataka. Stoga, nužno je unaprijediti sustav prikupljanja i praćenja podataka i indikatora razvoja kako bi se osigurao realan prikaz stanja. Sustav prikupljanja i obrade podataka mora biti poboljšán radi učinkovitijeg praćenja provedbe razvojnih mjera i strateških ciljeva definiranih Strategijom razvoja.

Institucije odgovorne za implementaciju strateških ciljeva trebaju u potpunosti preuzeti mjere iz Strategije razvoja i integrirati ih u svoje trogodišnje i godišnje planove rada. Za kvalitetnu provedbu aktivnosti potrebno je unaprijediti sustav provedbe i otkloniti postojeće razvojne probleme u području gospodarstva, tržišta rada, društvenog razvoja, javne infrastrukture i zaštite okoliša.

Poseban naglasak treba staviti na jačanje angažmana Vlade Županije Posavske i svih tijela uprave u identificiranju i upravljanju projektnim aktivnostima. Sva tijela uprave trebaju izrađivati trogodišnje planove rada u skladu sa zakonskim propisima, koji će biti temelj za jednogodišnje planove. Kako bi se ostvarili predviđeni strateški ciljevi i prioriteti, nužno je pridržavati se planiranih aktivnosti i osigurati plansko izdvajanje sredstava predviđenih strateškim dokumentom radi učinkovitog i djelotvornog ulaganja.

Kroz definirane prioritete i mjere potrebno je usmjeriti ulaganja u razvoj poljoprivrede, ruralnih područja, gospodarstva i održivog turizma radi unapređenja konkurentnosti i poslovnog okruženja. Predviđeni prioriteti uključuju i ulaganja u obrazovni sustav, socijalnu zaštitu i zdravstveni sektor, s posebnim naglaskom na jačanje kapaciteta zdravstvenih ustanova. Nadalje, nužno je osigurati zaštitu i očuvanje okoliša te primjenu ekoloških i energetskih standarda održivog razvoja u upravljanju prirodnim resursima, javnom i komunalnom infrastrukturuom.

2. Struktura i proces izrade Izvješća o razvoju Županije Posavske za 2024. godinu

Ovaj dokument je podijeljen u nekoliko poglavlja: prvi dio se odnosi na uvod koji se sastoji od izvršnog sažetka i analize stanja, zatim drugog dijela koji se odnosi na strukturu i proces izrade Izvješća, treći dio u kome je dat pregled provedbe Strategije razvoja koji je razrađen na strateške ciljeve te posljednji, četvrti dio Izvješća koji govori o institucionalnim kapacitetima i zaključnim preporukama. Na kraju Izvješća se nalazi prilog u obliku Excel dokumenta, tabelarnog prikaza svih aktivnosti i izdvojenih iznosa za sve pojedine projekte.

Proces izrade Izvješća započinje prikupljanjem relevantnih podataka o provedenim aktivnostima, njihovoj financijskoj strukturi, izvorima sredstava i stupnju implementacije. Koriste se statistički podaci, izvještaji o radu županijskih tijela i podaci iz strateških dokumenata. Nakon tog se analiziraju prikupljeni podaci kako bi procijenili napredak u postizanju definiranih strateških ciljeva i prioriteta gdje se poseban osvrt daje na realizaciju mjera i kapitalnih projekata definiranih u godišnjim planovima rada. Na osnovu analize izrađuje se nacrt koji se razmatra unutar županijskog institucionalnog okvira, a koji uključuje Vladu Županije Posavske i županijska tijela uprave kao i savjetodavna tijela Vijeće za razvojno planiranje i upravljanje razvojem u Županiji Posavskoj i Županijski odbor za razvoj Županije Posavske.

Strategija razvoja usmjerena je na gospodarski, društveni i okolišni razvoj iz čega je proizašla vizija razvoja Županije Posavske koja glasi: „**Županija Posavska je pogranični poduzetnički centar i prosperitetan poljoprivredni kraj u kojem se kvalitetno živi i radi u skladu sa održivim razvojem**“.

Stupanj ostvarenja strateških ciljeva se mjeri kroz određene indikatore i to:

- 1) za Strateški cilj 1: Poboľjšati poslovno okruženje i konkurentnosti gospodarstva za održivi rast određena su tri indikatora:
 - porezni prihodi P/C,
 - vanjskotrgovinska bilanca i

- stopa zaposlenosti u odnosu na aktivno stanovništvo
- 2) za Strateški cilj 2: Unaprijediti javne usluge u zdravstvu i obrazovanju i povećati opseg društvene infrastrukture na principima dobrog upravljanja određena su dva indikatora:
 - rang razvijenosti Županije Posavske na razini FBiH i
 - smanjenje vanjskog migracijskog salda
- 3) za strateški cilj 3: Uspostaviti prostorno-planski i okolišno prihvatljiv sustav upravljanja okolišem uz izbalansirani teritorijalni razvoj infrastrukture određeni su indikatori:
 - postotak komunalnog otpada koji se odlaže na sanitarnu deponiju,
 - postotak stanovništva priključen na centralni sustav vodoopskrbe i
 - postotak stanovništva priključen na kanalizacijski sustav.

Strateški ciljevi su podijeljeni na prioritete i mjere koji također imaju pripadajuće indikatore kojima se mjeri napredak u ostvarenju strateških ciljeva. U narednoj tablici su prikazani strateški ciljevi, njihovi prioriteti i mjere s naznačenim nositeljima tih mjera, odnosno tijelima odgovornim za njihovo ostvarenje.

Tablica broj 4: Mjere i institucije odgovorne za njihovo provođenje

NAZIV STRATEŠKOG CILJA, PRIORITETA I MJERE	INSTITUCIJA ODGOVORNA ZA IMPLEMENTACIJU MJERE
SC 1: Poboljšati poslovno okruženje i konkurentnosti gospodarstva za održivi rast	
Prioritet 1.1.: Ojačati gospodarstvo uz digitalizaciju i specijalizaciju za stvaranje dodane vrijednosti i zapošljavanja	
Mjera 1.1.1.: Poboljšanje poslovnog okruženja i privlačenje domaćih i stranih investicija uključujući i dijasporu	Ministarstvo gospodarstva, rada i prostornog uređenja
Mjera 1.1.2.: Izgradnja poduzetničke infrastrukture	Ministarstvo gospodarstva, rada i prostornog uređenja
Mjera 1.1.3.: Potpora jačanju konkurentnosti malih i srednjih poduzeća i obrtnika za potporu izvozu, specijalizaciji i digitalizaciji	Ministarstvo gospodarstva, rada i prostornog uređenja
Mjera 1.1.4.: Unaprjeđenje programa zapošljavanja i održivosti radnih mjesta	Ministarstvo gospodarstva, rada i prostornog uređenja, Služba za upošljavanje Županije Posavske
Prioritet 1.2.: Unaprjeđenje potpore razvoju poljoprivrede i ruralnih područja	
Mjera 1.2.1.: Poboljšanje poljoprivredne infrastrukture i kapaciteta	Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, općina Odžak
Mjera 1.2.2.: Potpora modernizaciji i povećanju konkurentnosti poljoprivredne proizvodnje uz poticajne politike i programe	Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva
Mjera 1.2.3.: Unaprjeđenje usluga i sustava za potporu poljoprivrednicima	Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva
Prioritet 1.3.: Poboljšanje turističke ponude za održivi turizam	
Mjera 1.3.1.: Uređenje lokacija i objekata kulturno-povijesnog naslijeđa (riječnog, lovnog i ribolovnog turizma)	Ministarstvo gospodarstva, rada i prostornog uređenja, općina Odžak, Vlada Županije Posavske
Mjera 1.3.2. Promidžba turističke ponude i potpora turističkim manifestacijama	Ministarstvo gospodarstva, rada i prostornog uređenja, općina Odžak

SC 2: Unaprijediti javne usluge u zdravstvu i obrazovanju i povećati opseg društvene infrastrukture na principima dobrog upravljanja	
Prioritet 2.1.: Poboljšanje uvjeta i infrastrukture za odgoj i obrazovanje	
Mjera 2.1.1.: Infrastrukturno unaprjeđenje obrazovnog okruženja za rad s djecom i povećanje socijalne uključenosti djece teškoćama u razvoju	Ministarstvo prosvjete, znanosti, kulture i sporta, općina Odžak
Mjera 2.1.2.: Potpora usklađivanju i racionalizaciji broja škola i vrtića kroz optimizaciju, rekonstrukciju i proširenje kapaciteta postojećih obrazovnih objekata	Ministarstvo prosvjete, znanosti, kulture i sporta
Prioritet 2.2.: Poboljšanje demografske obnove i socijalno zdravstvene skrbi	
Mjera 2.2.1.: Potpora jačanju socijalno-društvenih programa, socijalnog rada i gradskih mjera pronatalitetnih javnih politika	Ministarstvo zdravstva i socijalne politike
Mjera 2.2.2.: Jačanje ljudskih i materijalno tehničkih kapaciteta domova zdravlja, područnih ambulanti obiteljske medicine te Županijske bolnice	Ministarstvo zdravstva i socijalne politike
Mjera 2.2.3.: Potpora stambenom zbrinjavanju mladih i socijalno osjetljivih kategorija stanovništva	Ministarstvo zdravstva i socijalne politike, Ured za obnovu, stambeno zbrinjavanje i raseljene osobe, udruga osoba s poteškoćama u razvoju „Kuća nade“
Prioritet 2.3.: Smanjenje rizika od katastrofa uzrokovanih prirodnim i drugim nesrećama	
Mjera 2.3.1.: Prevencija i rano upozoravanje od rizika uzrokovanih prirodnim i drugim nesrećama uz jačanje civilne zaštite, vatrogasnih službi i uprave policije	Uprava civilne zaštite Županije Posavske, Ministarstvo unutarnjih poslova
Mjera 2.3.2.: Potpora deminiranju preostalog područja kontaminiranog neeksplozivnim ubojitim sredstvima	Uprava civilne zaštite Županije Posavske
SC 3: Uspostaviti prostorno-planski i okolišno prihvatljiv sustav upravljanja okolišem uz izbalansirani teritorijalni razvoj infrastrukture	
Prioritet 3.1.: Uspostavljanje i jačanje integralnog sustava upravljanja prostorom i zaštita okoliša	
Mjera 3.1.1.: Uspostava funkcionalno institucionalnih kapaciteta za integralno upravljanje prostorom i okolišem	Ministarstvo prometa, veza i zaštite okoliša, općina Odžak
Mjera 3.1.2.: Kreiranje održivog sustava upravljanja otpadom uz potporu optimizaciji i racionalizaciji pokrivenosti komunalnih usluga	Ministarstvo prometa, veza i zaštite okoliša
Prioritet 3.2.: Potpora primjeni principa zaštite okoliša i standardima održivog razvoja u upravljanju prirodnim resursima i infrastrukturi	
Mjera 3.2.1.: Izbalansiran teritorijalni razvoj javne i komunalne infrastrukture kroz modernizaciju i izgradnju vodoopskrbnih sustava, odvodnju i tretman otpadnih voda	Ministarstvo prometa, veza i zaštite okoliša, općina Odžak, Komunalna poduzeća
Mjera 3.2.2.: Potpora korištenju čistih i/ili obnovljivih izvora energije i povećanje	Ministarstvo gospodarstva, rada i prostornog uređenja, Ministarstvo

energetske učinkovitosti	unutarnjih poslova, Ministarstvo zdravstva i socijalne pomoći, Ministarstvo pravosuđa i uprave, Vlada ŽP
Mjera 3.2.3.: Modernizacija i poboljšanje cestovne infrastrukture na području Županije Posavske	Ministarstvo prometa, veza i zaštite okoliša

Razrađeni strateški ciljevi obuhvaćaju ključne sektorske prioritete s najvećim međusektorskim utjecajem na razvoj, čime se osigurava povezanost s relevantnim pokazateljima utjecaja. Očekivani rezultati ostvarenja ciljeva su u direktnoj vezi s pokazateljima utjecaja na nivou strateških ciljeva i doprinose realizaciji ciljanih vrijednosti 2027. godine.

Podaci koji su se koristili u pripremi Izvješća o razvoju su prikupljeni od Federalnog zavoda za statistiku, Federalnog zavoda za programiranje razvoja, Službe za upošljavanje Županije Posavske, nadležnih ministarstava u Županiji Posavskoj, izvješća o radu Vlade Županije Posavske i resornih ministarstava, te drugih relevantnih izvora.

3. Pregled provedbe Strategije razvoja Županije Posavske za 2024. godinu

U ovom dijelu Izvješća detaljno je obrađen svaki od strateških ciljeva s pripadajućim prioritetima i mjerama koji su u konačnici razrađeni na pojedinačne projekte, njihovo ostvarenje, financijska ulaganja i povezanost s Ciljevima održivog razvoja, odnosno razvojnim pravcima i akceleratorima koji naglašavaju fokus na politike i mjere usmjerene na zapostavljeni i isključeni dio stanovništva unutar određenog razvojnog pravca.

3.1. Strateški cilj broj 1 „Poboljšati poslovno okruženje i konkurentnosti gospodarstva za održivi rast

Strateški cilj broj 1 „Poboljšati poslovno okruženje i konkurentnosti gospodarstva za održivi rast“ je definiran na pretpostavkama da se unaprijedi poslovno okruženje i poduzetnička infrastruktura, privlačenje domaćih i stranih investitora, otvaranje novih radnih mjesta, pametan rast, potpora malim i srednjim poduzećima i obrtnicima, jačanje i ulaganje u poljoprivredu, razvoj turističke infrastrukture i ponude. Nositelji projekata unutra strateškog cilja broj 1 su Ministarstvo gospodarstva, rada i prostornog uređenja, Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, Služba za upošljavanje Županije Posavske, općina Odžak i Vlada Županije Posavske.

Prvi prioritet strateškog cilja broj 1 glasi „Ojačati gospodarstvo uz digitalizaciju i specijalizaciju za stvaranje dodane vrijednosti i zapošljavanja“, a podijeljen je na sljedeće mjere:

1. Mjera 1.1.1.: Poboljšanje poslovnog okruženja i privlačenje domaćih i stranih investicija uključujući i dijasporu.
2. Mjera 1.1.2.: Izgradnja poduzetničke infrastrukture.
3. Mjera 1.1.3.: Potpora jačanju konkurentnosti malih i srednjih poduzeća i obrtnika za potporu izvozu, specijalizaciji i digitalizaciji.

4. Mjera 1.1.4.: Unapređenje programa zapošljavanja i održivosti radnih mjesta.

Drugi prioritet strateškog cilja broj 1 glasi „Unapređenje potpore razvoju poljoprivrede i ruralnih područja“, a podijeljen je na sljedeće mjere:

1. Mjera 1.2.1.: Poboljšanje poljoprivredne infrastrukture i kapaciteta.
2. Mjera 1.2.2.: Potpora modernizaciji i povećanju konkurentnosti poljoprivredne proizvodnje uz poticajne politike i programe.
3. Mjera 1.2.3.: Unapređenje usluga i sustava za potporu poljoprivrednicima.

Treći prioritet strateškog cilja broj 1 glasi „Poboljšanje turističke ponude za održivi turizam“, a podijeljen je na sljedeće mjere:

1. Mjera 1.3.1.: Uređenje lokacija i objekata kulturno-povijesnog naslijeđa (riječnog, lovnog i ribolovnog turizma).
2. Mjera 1.3.2.: Promidžba turističke ponude i potpora turističkim manifestacijama.

U okviru strateškog cilja broj 1 predviđena su tri prioriteta koja su podijeljena na 9 mjera i prema Akcijskom planu za 2024. godinu te su mjere detaljno razrađene na 36 projekata čiji je status provedbe prikazan u narednoj tablici.

Tablica broj 5: Status provedbe projekata i uložena sredstva za SC 1

SC 1	STATUS PROVEDBE PROJEKTA				
	Završen	U tijeku	Zamijenjen	Odgođen	Otkazan
Broj projekata	11	13	3	5	4
Iznos uložених sredstava iz proračuna Županije Posavske	4.018.853,84 KM				

Od ukupno 36 projekata predviđenih za 2024. godinu, završeno je 11, dok je 13 projekata u tijeku. Tri projekta su zamijenjena, pet je odgođeno, a četiri su otkazana. Za realizaciju navedenih projekata uloženo je ukupno 4.018.853,84 KM iz vlastitih sredstava, odnosno sredstava iz proračuna Županije Posavske.

U narednoj tablici prikazana je povezanost strateškog cilja broj 1, odnosno njegovih prioriteta s Okvirom za realizaciju ciljeva održivog razvoja u BiH.

Tablica broj 6: Povezanost SC 1 s Ciljevima održivog razvoja

SC 1: POBOLJŠATI POSLOVNO OKRUŽENJE I KONKURENTNOSTI GOSPODARSTVA ZA ODRŽIVI RAST	
Prioritet 1.1.: Jačanje gospodarstva uz specijalizaciju i digitalizaciju za stvaranje dodane vrijednosti i zapošljavanje	
Prioritet 1.2.: Unapređenje potpore razvoju poljoprivrede i ruralnih područja	
Prioritet 1.3.: Poboljšanje turističke ponude za održivi razvoj	
CILJEVI ODRŽIVOG RAZVOJA	
PRAVAC RAZVOJA	AKCELERATORI
Dobra uprava i upravljanje javnim sektorom	Akcelerator 1: Učinkovit, otvoren, inkluzivan i odgovoran javni sektor

Pametni rast	Akcelerator 1: Povoljno okruženje za poduzetništvo i inovacije Akcelerator 2: Povećanje investicija u infrastrukturu Akcelerator 5: Pametno upravljanje prirodnim resursima i okolišem
Društvo jednakih mogućnosti	Akcelerator 2: Aktivacija i zapošljavanje sa fokusom na ranjive kategorije

Strateški cilj broj 1 s navedenim prioritetima je povezan s pet Ciljeva održivog razvoja u BiH i to:

- svijet bez gladi,
- rodna ravnopravnost,
- dostojanstven rad i gospodarski rast,
- industrija, inovacije i infrastruktura i
- održivi gradovi i zajednice.

Usmjeren je u određenoj mjeri na sva tri razvojna pravca. Akcelerator koji se može primijeniti za ostvarenje strateškog cilja broj 1 iz razvojnog pravca „Dobra uprava i upravljanje javnim sektorom“ je Akcelerator 1: učinkovit, otvoren, inkluzivan i odgovoran javni sektor. Akceleratori koji se mogu primijeniti iz pravca razvoja „Pametni rast“ su Akcelerator 1: povoljno okruženje za poduzetništvo i inovacije, Akcelerator 2: povećanje investicija u infrastrukturu, Akcelerator 5: pametno upravljanje prirodnim resursima i okolišem. Iz razvojnog pravca „Društvo jednakih mogućnosti“ moguće je primijeniti Akcelerator 2: aktivacija i zapošljavanje s fokusom na ranjive kategorije.

3.2. Strateški cilj broj 2 „Unaprijediti javne usluge u zdravstvu i obrazovanju i povećati opseg društvene infrastrukture na principima dobrog upravljanja“

Strateški cilj broj 2 „Unaprijediti javne usluge u zdravstvu i obrazovanju i povećati opseg društvene infrastrukture na principima dobrog upravljanja“ definiran je na nekoliko ključnih pretpostavki koje se odnose na ostvarivanje zajedničkih projekata u upravljanju razvojem na županijskoj razini, detaljnom uređenju prostora, očuvanju kulturnog i prirodnog naslijeđa, upravljanje lokalnim prometom, primjenu ekoloških prihvatljiv prometnih sredstava, stimuliranje smanjenja vanjskih migracija stanovništva, potpore u procesima racionalizacije obrazovanja, jačanje pružanja usluga u zdravstvu i socijalnoj zaštiti uz poštovanje principa uključenosti, jačanju suradnje na principima javno-privatnog-civilnog partnerstva. Nositelji projekata unutar ovog strateškog cilja su Ministarstvo prosvjete, znanosti, kulture i sporta, Ministarstvo zdravstva i socijalne politike, Ministarstvo unutarnjih poslova, Uprava civilne zaštite Županije Posavske, Ured za obnovu, stambeno zbrinjavanje i raseljene osobe Županije Posavske, općina Odžak, udruga osoba s poteškoćama u razvoju „Kuća nade“.

Prvi prioritet strateškog cilja broj 2 glasi „Poboljšanje uvjeta i infrastrukture za odgoj i obrazovanje“, a podijeljen je na sljedeće mjere:

1. Mjera 2.1.1.: Infrastrukturno unaprjeđenje obrazovnog okruženja za rad s djecom i povećanje socijalne uključenosti djece s teškoćama u razvoju,
2. Mjera 2.1.2.: Potpora usklađivanju i racionalizaciji broja škola i vrtića optimizacijom, rekonstrukcijom i proširenjem kapaciteta postojećih obrazovnih objekata.

Drugi prioritet strateškog cilja broj 2 glasi „Poboljšanje demografske obnove i socijalno-zdravstvene zaštite“ i sastoji se od sljedećih mjera:

1. Mjera 2.2.1.: Potpora jačanju socijalno-društvenih programa, socijalnog rada i općinskih mjera pronatalitetnih javnih politika,
2. Mjera 2.2.2.: Jačanje ljudskih i materijalno-tehničkih kapaciteta domova zdravlja, područnih ambulanti obiteljske medicine te Županijske bolnice,
3. Mjera 2.2.3.: Potpora stambenom zbrinjavanju mladih i socijalno osjetljivih kategorija stanovništva.

Treći prioritet strateškog cilja broj 2 glasi „Smanjenje rizika od katastrofa uzrokovanih prirodnim i drugim nesrećama“ i podijeljen je na mjere:

1. Mjera 2.3.1.: Prevencija i rano upozoravanje od rizika uzrokovanih prirodnim i drugim nesrećama uz jačanje civilne zaštite/vatrogasnih službi i uprave policije,
2. Mjera 2.3.2.: Potpora deminiranju preostalog područja kontaminiranog neeksplozivnim ubojitim sredstvima.

U okviru strateškog cilja broj 2 definirana su tri prioriteta, koji obuhvaćaju ukupno sedam mjera. Prema Akcijskom planu za 2024. godinu, navedene mjere detaljno su razrađene kroz 41 projekt, čiji je status provedbe prikazan u sljedećoj tablici.

Tablica broj 7: Status provedbe projekata i uložena sredstva za SC 2

SC 2	STATUS PROVEDBE PROJEKTA				
	Završen	U tijeku	Zamijenjen	Odgođen	Otkazan
Broj projekata	7	21	1	10	2
Iznos uložених sredstava iz proračuna Županije Posavske	2.616.546,86 KM				

Od ukupno 41 projekta predviđenih za 2024. godinu u okviru strateškog cilja broj 2, završeno je sedam projekata, 21 projekt je u tijeku, jedan je zamijenjen, deset je odgođeno, a dva su otkazana. Za realizaciju navedenih projekata uloženo je ukupno 2.616.546,86 KM iz vlastitih sredstava, odnosno sredstava iz proračuna Županije Posavske.

U tablici broj 8 je prikazan strateški cilj broj 2 s svojim prioritetima te je povezan s Okvirom za realizaciju ciljeva održivog razvoja BiH.

Tablica broj 8: Povezanost SC 2 s Ciljevima održivog razvoja

SC 2: UNAPRIJEDITI JAVNE USLUGE U ZDRAVSTVU I OBRAZOVANJU I POVEĆATI OPSEG DRUŠTVENE INFRASTRUKTURE NA PRINCIPIMA DOBROG UPRAVLJANJA
Prioritet 2.1.: Poboljšanje uvjeta i infrastrukture za odgoj i obrazovanje
Prioritet 2.2.: Poboljšanje demografske obnove i socijalno zdravstvene skrbi

Prioritet 2.3.: Smanjenje rizika od katastrofa uzrokovanih prirodnim i drugim nesrećama	
CILJEVI ODRŽIVOG RAZVOJA	
PRAVAC RAZVOJA	AKCELERATOR
Dobra uprava i upravljanje javnim sektorom	Akcelerator 1: Učinkovit, otvoren, inkluzivan i odgovoran javni sektor Akcelerator 2: Vladavina prava, sigurnost i osnovna prava
Pametni rast	Akcelerator 3: Unapređenje pristupa i kvalitete obrazovanja i obuke
Društvo jednakih mogućnosti	Akcelerator 1: Unapređenje politika socijalne zaštite Akcelerator 3: Učinkovita zdravstvena zaštita za sve Akcelerator 5: Poboljšanje inkluzivnosti obrazovnih sustava

Strateški cilj broj 2 s navedenim prioritetima usklađen je s četiri Cilja održivog razvoja koji se odnose na:

- zdravlje i blagostanje,
- kvalitetno obrazovanje,
- održivi gradovi i zajednice i
- zaštita klime.

Usklađen je u određenoj mjeri s sva tri pravca razvoja. Akceleratori koji se mogu primijeniti u ostvarenju strateškog cilja broj 2 iz pravca razvoja „Dobra uprava i upravljanje javnim sektorom“ su Akcelerator 1: učinkovit, otvoren, inkluzivan i odgovoran javni sektor, Akcelerator 2: vladavina prava, sigurnost i osnovna prava. Akcelerator koji se može primijeniti iz razvojnog pravca „Pametni rast“ je Akcelerator 3: unapređenje pristupa i kvalitete obrazovanja i obuke. Iz pravca razvoja „Društvo jednakih mogućnosti“ mogu se primijeniti Akcelerator 1: unapređenje politika socijalne zaštite, Akcelerator 3: učinkovita zdravstvena zaštita za sve, Akcelerator 5: poboljšanje inkluzivnosti obrazovnih sustava.

3.3. Strateški cilj broj 3 „Uspostaviti prostorno-planski i okolišno prihvatljiv sustav upravljanja okolišem uz izbalansiran teritorijalni razvoj infrastrukture“

Strateški cilj broj 3 „Uspostaviti prostorno-planski i okolišno prihvatljiv sustav upravljanja okolišem uz izbalansirani teritorijalni razvoj infrastrukture“ zasniva se na sljedećim pretpostavkama da zakonska regulativa u svim segmentima zaštite okoliša mora biti obvezujuća, a ne fakultativna. Polazi se od nužnosti razumijevanja i prihvaćanja važnosti očuvanja i zaštite prirodnih resursa, racionalnog korištenja i obnove resursa, kao i primjene načela cirkularne ekonomije. Poseban naglasak stavlja se na jačanje prekogranične i međunarodne suradnje u području zaštite okoliša, razvoj održivog turizma te prepoznavanje značaja kulturnog i prirodnog naslijeđa. Uz navedeno, predviđena je uspostava i kontinuirani razvoj institucija nadležnih za upravljanje zaštitom okoliša. Nositelji projekata u okviru ovog

strateškog cilja su: Ministarstvo prometa, veza i zaštite okoliša, Ministarstvo gospodarstva, rada i prostornog uređenja, Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo zdravstva i socijalne pomoći, Ministarstvo pravosuđa i uprave, Vlada Županije Posavske, općina Odžak.

Prvi prioritet strateškog cilja broj 3 glasi „Uspostavljanje i jačanje integralnog sustava upravljanja prostorom i zaštita okoliša“ u okviru kojega se nalaze sljedeće mjere:

1. Mjera 3.1.1.: Uspostava funkcionalno institucionalnih kapaciteta za integralno upravljanje prostorom i okolišem.
2. Mjera 3.1.2.: Kreiranje održivog sustava upravljanja otpadom uz potporu optimizaciji i racionalizaciji pokrivenosti komunalnih usluga.

Drugi prioritet strateškog cilja broj 3 glasi „Potpora primjeni principa zaštite okoliša i standardima održivog razvoja u upravljanju prirodnim resursima i infrastrukturi“, a podijeljen je na sljedeće mjere:

1. Mjera 3.2.1.: Izbalansiran teritorijalni razvoj javne i komunalne infrastrukture kroz modernizaciju i izgradnju vodoopskrbnih sustava, odvodnju i tretman otpadnih voda,
2. Mjera 3.2.2.: Potpora korištenju čistih i/ili obnovljivih izvora energije i povećanje energetske učinkovitosti,
3. Mjera 3.2.3.: Modernizacija i poboljšanje cestovne infrastrukture na području Županije Posavske.

U okviru strateškog cilja broj 3 predviđena su dva prioriteta unutar kojih se nalazi pet mjera koje su prema Akcijskom planu za 2024. godinu podijeljene na 15 projekata čiji je status provedbe prikazan u sljedećoj tablici.

Tablica broj 9: Status provedbe projekata i uložena sredstva za SC 3

SC 3	STATUS PROVEDBE PROJEKTA				
	Završen	U tijeku	Zamijenjen	Odgodjen	Otkazan
Broj projekata	9	4		2	
Iznos uložених sredstava iz proračuna Županije Posavske	2.334.878,40 KM				

Od ukupno 15 projekata predviđenih u okviru strateškog cilja broj 3, završeno je devet projekata, četiri su u tijeku, dok su dva odgođena. Za realizaciju navedenih projekata uloženo je ukupno 2.334.878,40 KM iz vlastitih sredstava, odnosno sredstava iz proračuna Županije Posavske.

U sljedećoj tablici je prikazan strateški cilj broj 3 s pripadajućim prioritetima te su povezani s Okvirom za realizaciju ciljeva održivog razvoja u BiH.

Tablica broj 10: Povezanost SC 3 s Ciljevima održivog razvoja

SC 3: USPOSTAVITI PROSTORNO-PLANSKI I OKOLIŠNO PRIHVATLJIV SUSTAV UPRAVLJANJA OKOLIŠEM UZ IZBALANSIRANI TERITORIJALNI RAZVOJ INFRASTRUKTURE
Prioritet 3.1.: Uspostavljanje i jačanje integralnog sustava upravljanja prostorom i zaštitom okoliša

Prioritet 3.2.: Potpora primjeni principa zaštite okoliša i standardima održivog razvoja u upravljanju prirodnim resursima i infrastrukturi						
CILJEVI ODRŽIVOG RAZVOJA						
PRAVAC RAZVOJA		AKCELERATOR				
Dobra uprava i upravljanje javnim sektorom		Akcelerator 1: Učinkovit, otvoren, inkluzivan i odgovoran javni sektor				
Pametni rast		Akcelerator 2: Povećanje investicija u infrastrukturu Akcelerator 3: Zeleni rast i čista energija Akcelerator 4: Pametno upravljanje prirodnim resursima i okolišem				

Strateški cilj broj 3 s pripadajućim prioritetima usklađen je s pet Ciljeva održivog razvoja koji se odnose na:

- čista voda i sanitarni uvjeti,
- pristupačna i čista energija,
- industrija, inovacije i infrastruktura,
- odgovorna potrošnja i proizvodnja i
- očuvanje života na zemlji.

Usmjeren je u određenoj mjeri na dva razvojna pravca. Razvojni pravac „Dobra uprava i upravljanje javnim sektorom“ sadrži akcelerator koji se može upotrijebiti za ostvarenje strateškog cilja broj 3 i to Akcelerator 1: učinkovit, otvoren, inkluzivan i odgovoran javni sektor. Akceleratori koji se mogu koristiti iz razvojnog pravca „Pametni rast“ su Akcelerator 2: povećanje investicija u infrastrukturu, Akcelerator 3: Zeleni rast i čista energija, Akcelerator 4: Pametno upravljanje prirodnim resursima i okolišem.

U tablici broj 11 su objedinjeni podaci koji se odnose na izvor financiranja i status provedbe projekata u sva tri strateška cilja u 2024. godini.

Tablica broj 11: Status provedbe svih projekata i uložena financijska sredstva

Status provedbe projekta po strateškim ciljevima					%	Izvor financiranja
	SC 1	SC 2	SC 3	Ukupno		
Završen	11	7	9	27	29,3	Proračun Županije Posavske
U tijeku	13	21	4	38	41,3	
Zamijenjen	3	1		4	4,3	
Odgodjen	5	10	2	17	18,5	
Otkazan	4	2		6	6,5	
UKUPNO PROJEKATA	36	41	15	92		
ULOŽENA SREDSTVA (KM i %)	4.018.853,84 (44,80%)	2.616.546,86 (29,17%)	2.334.878,40 (26,03%)	8.970.279,10 KM		

U okviru tri strateška cilja za 2024. godinu predviđeno je ukupno 92 projekta raspoređena unutar mjera i prioriteta. Od toga je 27 projekata završeno (29,3%), dok je 38 projekata u tijeku (41,3%). Četiri projekta (4,3%) su zamijenjena, 17 projekata (18,5%) odgođeno, a šest projekata (6,5%) otkazano.

Za provedbu navedenih projekata uloženo je ukupno 8.970.279,10 KM. Najveći iznos sredstava usmjeren je na strateški cilj broj 1 – 4.018.853,84 KM, što čini 44,80% ukupnog iznosa. U strateški cilj broj 2 uloženo je 2.616.546,86 KM (29,17%), dok je u strateški cilj broj 3 uloženo 2.334.878,40 KM (26,03%). Prema procjenama iz aktualne Strategije razvoja, za 2024. godinu planirana ulaganja iz Proračuna Županije Posavske iznosila su 3.100.000 KM, što znači da su stvarna ulaganja premašila planirani iznos za 5.870.279,10 KM..

4. Institucionalni kapaciteti

U Županiji Posavskoj uspostavljen je sustav upravljanja razvojem s odgovarajućom institucionalnom i organizacijskom strukturom, koji omogućava vodoravnu koordinaciju (između županijskih ministarstava i drugih tijela uprave) te uspravnu koordinaciju (između županijskih tijela uprave, viših razina vlasti i jedinica lokalne samouprave). U okviru županijskih tijela uprave poslovi razvojnog planiranja i upravljanja razvojem obuhvaćaju koordinaciju izrade strateških dokumenata te sudjelovanje u izradi strategija na federalnoj razini i razini lokalnih jedinica.

Sukladno Zakonu o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u Federaciji BiH („Službene novine FBiH“, broj: 32/17), osnovano je Vijeće za razvojno planiranje i upravljanje razvojem Županije Posavske, koje ima savjetodavnu ulogu u procesima definiranja, implementacije, praćenja, evaluacije i izvještavanja o realizaciji. Nadležnosti Vijeća obuhvaćaju razmatranje i davanje preporuka o ključnim razvojnim prioritetima, strateškim dokumentima Bosne i Hercegovine, Strategiji razvoja Federacije i Županije, strategijama razvoja jedinica lokalne samouprave, razvojnim programima koji zahtijevaju zajedničko djelovanje, godišnjim izvješćima o implementaciji Strategije razvoja, problemima i razvojnim potencijalima Županije, kao i drugim poslovima iz oblasti razvojnog planiranja.

Stručne i administrativno-tehničke poslove vezane za razvojno planiranje i upravljanje razvojem obavlja Ured za razvoj i europske integracije koji je uspostavljen 2017. godine i ima ulogu jedinice za upravljanje razvojnim aktivnostima (JURA), ali je potrebno ojačati tu jedinicu adekvatnim popunjavanjem sistematiziranih pozicija.

Uspostavljen je i Županijski odbor za razvoj (ŽOR) (Narodne novine Županije Posavske“ broj: 14/21) kao radno tijelo, čijem radu potporu pruža Ured za razvoj i europske integracije.

U narednom razdoblju nužno je jačati kapacitete uspostavljenih tijela, kontinuirano razvijati kapacitete nositelja implementacije mjera iz Strategije razvoja te drugih sudionika uključenih u razvojne procese kako bi na najbolji način odgovorili izazovima i potrebama razvojnih procesa u Županiji Posavskoj. Posebnu pažnju posvetiti poboljšanju koordinacije i komunikacije između šireg kruga socio-ekonomskih aktera radi njihovog aktivnog uključivanja u planiranje i provedbu uz obvezno sustavno usavršavanje djelatnika koji sudjeluju u poslovima planiranja, provedbe i praćenja razvojnih aktivnosti.

Ključnu ulogu ima delegiranje odgovornosti unutar organizacijske strukture Županije Posavske za provedbu strateških intervencija, uspostava baza podataka potrebnih za upravljanje razvojem te osiguranje adekvatnih ljudskih resursa – kako u pogledu osposobljenosti i opremljenosti, tako i raspoloživosti u odnosu na redovne poslove.

5. Zaključne preporuke za unaprjeđenje sustava provedbe Strategije razvoja Županije Posavske 2021.–2027.

Radi kvalitetnije provedbe aktivnosti predviđenih Strategijom razvoja Županije Posavske 2021.–2027., predlažu se sljedeće preporuke koje proizlaze iz postojećih razvojnih izazova, a odnose se na potrebe u području gospodarstva, tržišta rada, društvenog razvoja, javne infrastrukture te zaštite okoliša:

1. **Pojačani angažman Vlade i upravnih tijela u Županiji Posavskoj:** Neophodno je osigurati aktivniju ulogu Vlade Županije Posavske i svih tijela uprave u procesu identifikacije i upravljanja projektima i aktivnostima predviđenim Strategijom razvoja.
2. **Integracija Strategije razvoja u rad županijskih tijela:** Budući da Strategija razvoja nije u potpunosti prepoznata kao temeljna platforma za sve razvojne aktivnosti, sva županijska tijela uprave obvezna su aktivnosti definirane Akcijskim planom uključiti u svoje godišnje programe rada. Time će se osigurati njihova pravovremena provedba i odgovarajuća financijska podrška iz proračuna i vanjskih izvora financiranja.
3. **Uspostava baze spremnih projekata:** Potrebno je formirati bazu projekata spremnih za financiranje ili sufinanciranje putem fondova Europske unije, kao i drugih državnih i međunarodnih programa. U tom kontekstu, nužno je dodatno ulagati u edukaciju i jačanje ljudskih i institucionalnih kapaciteta za strateško planiranje, pripremu i provedbu projekata, osobito onih financiranih iz sredstava EU.
4. **Izrada Programa javnih investicija:** Predlaže se izraditi sveobuhvatan Program javnih investicija koji će objediniti i usmjeriti ulaganja u skladu s strateškim prioritetima.
5. **Unaprjeđenje sustava podataka:** Potrebno je poboljšati sustav prikupljanja i vođenja podataka unutar upravnih tijela, s ciljem učinkovitijeg praćenja provedbe razvojnih mjera i ostvarenja ciljeva definiranih Strategijom razvoja Županije Posavske 2021.–2027.
6. **Izrada trogodišnjih planova rada:** Sva tijela i uprave Županije Posavske trebaju izrađivati trogodišnje planove rada u skladu s zakonskim propisima, koji će služiti kao temelj za izradu jednogodišnjih planova rada.
7. **Dosljedna provedba planiranih aktivnosti:** Neophodno je pridržavati se planiranih aktivnosti i osigurati plansko izdvajanje sredstava predviđenih strateškim dokumentima, kako bi ulaganja bila što učinkovitija i djelotvornija u postizanju strateških ciljeva.